

ACC. N:R

M. 12018: /.

Platsen för vigsel och dop.

Vigseln skedde både hemma, i kyrkan och i prästgården. Det ansågs nog finast att vigas i kyrkan, men t. o. m. storbönder kunde vigas hemma - även om bruden hade kyrkkronan. Vigseln kunde ske både i brudens eller någon gång i brudgummens hem, om det var så, att bruden redan var dityttad. Jag tror att man föredrog att vigas hemma, därför att det på vintern var för kallt i kyrkan, som saknade eldstad. Och så tyckte man att det var praktiskt att vigas hemma. Vid hemmavigsel var det alltid kalas, åtminstone för den närmaste släkten och de närmaste grannarna. Prästen var givetvis alltid med på kalaset.

Herrskap - som det fanns mycket lite av här i socknen - och storbönder vigdes i regel i kyrkan, särskilt de allra finaste, som ville ha ståt och prakt. Men jag måste säga, att även de fattiga kunde vigas i kyrkan utan att det var någon skillnad mellan dem och de rika. Även en fattig brud kunde ha kyrkkrona, lika väl som den rika. Vid sådana kyrkbröllop användes någon gång pällen, som hölls över brudparet. (Käpparna till brudpällen finnas ännu bland kyrkans inventarier). Jag

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Lup. 68.

/.

ACC. N:R ^{från} M.12018: 2.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

2

minns särskilt två sådana storbröllop. Det ena var när en syster till fru Wallin (hustru till S. M. Wallin, komminister i S. Hestra 1875 - 1894) vigdes. Hon hade S. Hestra kyrkkrona och vigdes i kyrkan. Det andra var när ~~När~~ Mari i Röckla vigdes. Hon var dotter till en storbonde men hade inte kyrkkronan utan endast en myrtenkrona. Däremot var det inte mindre än 12 par tärnor och marskalkar vid det bröllopet. Kyrkvigsel förrättades alltid före högmässans början. När vigseln var över, gick hela brudföljet ned till sina kyrkbänkar och satte sig ytterst i bänken, karlarna på sin och fruntimren på sin sida. Sedan predikan var slut, brukade prästen alltid hålla ett tal för brudparet från predikstolen. Jag minns en gång när Broberg (kyrkoherde i S. Hestra 1872 - 1908) stod och skräppte (skröt) med en brud alldeles förfärligt, och så fick hon barn några månader efter! Det var alltid kalas i brudens hem efter kyrkvigseln. Vid stora bröllop före min tid var det förri- dare, som red till kyrkan och hade stora korgar med smörgåsar och från bröllopsgårderna brännvin (att traktera folket på kyrkbacken med. Detta har min mor ta- lat om.

2.

ACC. N:R M. 12018:3.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

3

I prästgården vigdes sådana som inte ville veta av något bråk med bröllopsstass och storkalas. I så fall hade inte brudparet bröllopskläder. Men det var inte bara torpare, arbetare och tjänstefolk, nej, det hände inte så sällan, att de rikaste töserna här i socknen vigdes så utan att det efter en sådan vigsel ens var kalas efteråt i brudens hem. De undfängades alltid med kaffe i prästgården, likaså när lysning uttogs. Men det kunde också hända, att det efter en sådan vigsel ändå var storkalas i brudens hem. Det var ingalunda ovanligt, att torpare eller fattigt folk hade någon sorts traktering i brudens hem för släkt och grannar, fast givetvis i enklare form. Att husbönder ordnat vigsel för sitt tjänstefolk, har jag inte hört talas om.

Hemmavigsel är mindre vanlig nu än förr. På de allra senaste åren har den blivit allt mindre vanlig; man vigs antingen i prästgården eller i kyrkan. Särskilt kyrkvigsel med åtföljande middag i brudens hem har mer och mer kommit i bruk.